

Estetická inteligence II.

doktorandská konference Semináře estetiky

Kognitivní a kreativní aspekty estetického vnímání a otázky umělecké reprezentace

14. 11. 2023, FF MU, budova C, uč. 31, od 16:00 hodin

Mgr. Magdalena Krejčí

Hodnocení vizuálního umění a otázka kompetence

Estetické hodnocení lze do velké míry označit jako subjektivní, jak tedy poznáme, který subjektivní soud má větší váhu? Jak je možné, že někteří diváci nedokáží vnímat konkrétní umělecké dílo jako „mistrovské“, přestože je tak „obecně“ chápáno? Způsobuje chybný estetický soud spíše špatný estetický vkus, nebo nedostatek porozumění významu díla? A jsou nějaké znalosti či průprava předpokladem kompetentního estetického soudu? Vnímání estetických kvalit vizuálního uměleckého díla je přístupné každému běžnému divákovi. Dokonce i pokud o tomto díle divák nic neví, může z něj čerpat silný estetický prožitek. Je tedy možné ve vizuálním umění preferovat názor odborníků před řadovým divákem?

Na tyto otázky se v příspěvku v návaznosti na teorii Tomáše Kulky a Kendalla Waltona pokusíme odpovědět.

Mgr. Petra Šebelová Hnilicová

Sv. Patrik a jeho umělecká reprezentace v období raného novověku

Svatý Patrik, biskup a misionář působící v 5. století, známý jako patrona Irska, není pouze lokálním světcem. Jeho úcta našla mnoho podob po celém světě. Příspěvek mapuje umělecké reprezentace tohoto světce v období raného novověku, kdy došlo k zajímavé proměně jeho ikonografie. Bude se odvíjet od interpretace barokního dramatu Očistec sv. Patrika, jehož autorem je Pedro Calderón de la Barca, s teoretickou oporou ve studiích Václava Černého. A souběžně v interpretaci výtvarných zpracování lokalizovaných na našem území, zejména pak bočního oltářního obrazu kukského kostela Nejsvětější Trojice zasvěceného právě sv. Patrikovi.

Jak se barokní imaginace spojená s vírou v zázraky, očistec a přímělnou úlohu světců propisuje do případů umělecké reprezentace sv. Patrika? S jakými estetickými principy pracuje barokní dramatika při uchopení námětu života sv. Patrika a Očistce sv. Patrika?

Mgr. et Mgr. Zora Vajsová

*Odivání devočních obrazů v hispánském světě a význam estetické stránky
percepce devočního obrazu*

v

Anotace: Devoční vyobrazení Krista, Marie a svatých jsou významnou součástí křesťanského umění a působí jako prostředníci mezi svatým a věřícím, který se k němu různými způsoby obrací, ať už modlitbou, votivními dary, či zahalováním obrazu do bohatých oděvů a šperků. Právě odivání obrazů, zejména mariánských, je rozšířeným fenoménem ve španělsky mluvících zemích. V tomto příspěvku se zaměříme na podoby této oddanosti, která se stala uměním sama o sobě, a společně s dalším

významným jevem náboženských procesí změnila podobu španělského sochařství. Na příkladu Panny Marie Candelárské, mariánského obrazu z ostrova Tenerife a na jejím protějšku Panny Marie Hromničné z Bučovic, popíšeme podobu oděvů a poukážeme na tradici odívání v našem prostředí, či spíše na její absenci. Zmíníme také kritiku této tradice, která je zaměřena proti přehnané materiální úctě a nesprávnému uctívání svatých, na druhou stranu ukážeme, jaké může mít estetické a umělecké zpracování takových obrazů přínosy pro umění i lidovou religiozitu.

Mgr. Dalimil Ševčík

Quid est musica? Augustinův příspěvek k estetice hudby

Konferenční příspěvek bude věnován starověkému pojetí hudby jako svobodného umění, zejména pak příspěvku Aurelia Augustina do této oblasti, jak jej nacházíme v Šesti knihách o rytmu (*De musica libri sex*) nedokončeného spisu O hudbě (*De musica*). Budou vyjasněna specifika dobového přístupu, v němž má pojem hudby jiný (širší) rozsah než náš dnešní český výraz „hudba“ nebo anglický výraz „music“, a poukáží na stěžejní body Augustinova výkladu. Postupně budeme věnovat pozornost jednotlivým aspektům estetického vnímání (kognice, kreativita) a otázkám (umělecké i jiné) reprezentace. Pokusím se ukázat, že Augustinův náhled není pouze „překonanou“ záležitostí dějin myšlení či jednou z mnoha epizod v jejich rámci, nýbrž že se může ukázat jako nosný i v současnosti.

Po každém příspěvku následuje diskuse.

Závěr